

Karsai Krisztina oktatási rektorhelyettes módszerbeli megújulást sürget

2016. január 15.

Az európai trendekhez igazodva módszertani megújulást és az innovatív oktatási formák bevezetését készíti elő a Szegedi Tudományegyetem oktatási rektorhelyettese. Karsai Krisztinát arról is kérdeztük: milyen lesz öt év múlva a szegedi egyetem? Szerinte adott a „csodapalota-egyetemmé” váláshoz szükséges közös vezetői és a közösségi akarat.

Cikk nyomtatás
 Link küldés
 Tetszik 1
 Tweet

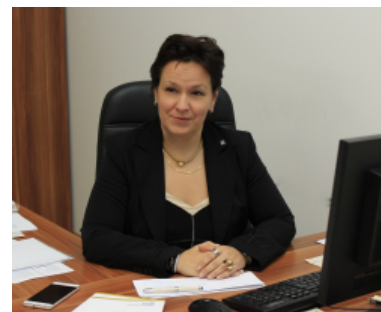
– *Hallgatóként, majd professzorként a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának képzését ismerte meg mélységeiben. Az SZTE oktatási rektorhelyetteseként milyen benyomásokat, tapasztalatokat gyűjtött a szegedi univerzitásról?*

– **A Szegedi Tudományegyetem hatalmas, színes és erős. Karait a saját hagyományok, a közös célkitűzések és megfogalmazott jövőképek egyaránt jellemzik.** Ha azonban egyes szakokról, kisebb szervezeti egységekről kellene véleményt alkotni, akkor a madártávlati látvány helyett kiegyenlítetlenebb, akár minőségi eltéréseket is mutató képet látunk. Így aztán **a közös irány meghatározásának** – de azt is mondhatnám: fenntartásának – **figyelemmel kell lennie az eltérésekre, a megfogalmazott céltérképünknek ezekre reagálnia kell. Ahogy megismertem az elmúlt 15 hónapban a 12 karú Szegedi Tudományegyetem képzéseit, annak alapján bizonyosan állítható, hogy oktatási módszerben meg kell újulni!** Attól függetlenül, hogy a hatékonyság, a lemorzsolódás, vagy a tantárgyak és szakok iránti elkötelezettség szempontjából vizsgáljuk az SZTE képzéseinek jellemzőit, a közös nevező ugyanaz: **innovatív módon, a modern európai tendenciák szerint kell változni.**

A tanulási eredmények „ernyőfogalma”

(/site/upload/2016/01/karsai_krisztina.jpg)– *Többféle oktatás-módszertani újítás és fejlesztés is megvalósult már a Szegedi Tudományegyetemen az elmúlt időszakban – többnyire egy-egy lelkes és elkötelezett oktatói teamnek köszönhetően. Rendszerszinten azonban ennek nyomát sem látjuk. Az uniós országokban, illetve a Bologna-folyamatot kezdeményező európai államokban világosan megfogalmazzák a módszertani megújulás szükségességét a politikai és stratégiai tervezés, az akciótervek szintjén. Mi a lényege a felsőoktatásban óhajtott módszertani megújulásnak?*

– A hallgatóközpontúság, illetve a hallgatói teljesítményközpontúság fogalmait és mibenlétét kellene végre magunkévá tenni. **A tanulási eredmények „ernyőfogalma” alá tartozik: a tudás, a képesség, az attitűd, a felelősségvállalás és az autonómia** ötöse. E keretrendszerben kell megfogalmazni, hogy milyen eredményt várunk el a hallgatótól. Azaz: mit fog tudni, mire lesz képes, milyen attitűdje lesz, mivel kapcsolatosan várható el tőle a felelősségvállalás és autonóm munkavégzés a választott szakmaterületén. Mi az, amivel ő több és más lesz, mire elvégzi a választott szakot. Vagyis mi a felsőoktatás „kimenete”? A tanulási eredmények középpontba állításával megváltozik a tanulásról és tanításról alkotott általános felfogás és a rossz beidegződéseket is el kell felejtenünk.

– *Vagyis az oktatás célját az jellemzi, hogy mit akar adni az SZTE egésze, illetve egy adott szak az eljövendő értelmiségnek? Mi a közös hívószó?*
 – Az autonómia és a felelősségvállalás. A modern és változó világban **az értő és a kritikus értelmiségnek ugyanazt kell produkálnia. Felelősségvállalás** és felelősségteljes munka – a szakma és a társadalmi környezet, közösség irányába. Az **autonómia** ahhoz szükséges, hogy bármilyen komplex problémát meg tudjunk oldani. A munkánkban keverednek a szakmai és a nem szakmai elemek. A társadalom kritikus, gondolkodó, produktív tagjai így „születnek”. Minden irányadó európai dokumentumban – azaz: 4. Bologna Fórum, Jereván, 2015. május; Jelentés az Európai Bizottságnak, 2013. június; High Level Group on the Modernisation of Higher Education; Trends 2015 EUA – megfogalmazzák **az adaptációs készség és képesség szükségességét.**

Rajt és cél

– *Mérni kell, hogy tudjuk, honnan hova szeretnék eljutni – hallottuk a Prima Primiissima-díjas SZTE-professzortól, Csapó Benőtől. Mihez képest kell elmozdulnia az SZTE-nek?*

– A kiindulópont, a „bemenet” nem egyöntetű és egysíkú, vagyis eltérő tudással és képességekkel érkeznek a gólyák. Mind az öt előbb említett szintéren van bemeneti állapot. Tehát **a tanulási eredmények alapján történő képzéstervezés és fejlesztés kiindulópontja: az egyetemre beérkező gólyák aktuális szintje.** Ehhez képest kell „felhúzni” **a csapatot a diplomaszerezésig a képzési programok kimeneti követelményeiben szereplő tanulmányi eredmények szintjére.** Hogy e skálán egyénileg hol tart a hallgató, azt a tanulási eredmények, és alkalmasság mérésével lehet kimutatni.

– *E célt szolgálják a közoktatásbeli csodafegyvernek nevezett kompetenciamérések. Ám a felsőoktatásban nincs ilyen. Pontosabban az SZTE a 2015-2016 tanév elején indított egy pilot-projektet. Mi lett ennek az eredménye?*

– **Egyetemi alkalmasság mérésének nevezük** ezt a sikeres programot. Ennek az eredményei, utánkötése tud alpanyagot szolgáltatni arról, hogy **miként kell felépíteni az egyes hallgatók, vagy az összehasonlítható jellemzőkkel bíró hallgatói csoportok tutorálását, további segítségét.** A mérés folytatását tervezzük, továbbá szeretnénk azt a fejlesztő munkát is elkezdni, ami az egyes szakokhoz, illetve az általános kompetenciákhoz kötődő tanulási eredmények mérésének és így értékelésének előkészítését jelenti.

Folyamatos munka vár a hallgatóra

– *A tutorálás az oktatótól elvárt új feladat?*

– A megfogalmazott tanulási eredmények megcélzása és az ennek alapján átalakított képzési módszer azt is jelenti, hogy **a kurzusokon is a hallgató tanulási teljesítménye kerül középpontba.** A diák munkája és eredményei a tantárgyhoz kötődő egész félévben nyomon követhetők, nem csupán a vizsgán, amikor legfeljebb 30 percet tud rászánni egy-egy tanítványára az oktató. Tehát **láthatóvá kell tenni a hallgató fejlődését,** illetve azt, **hogy mi az, amit az egyetem hozzá tud tenni a fiatal ide érkezésekor megmért tudásához.** De nemcsak az oktatóktól várjuk el, hogy a bemeneti kiindulópontból elvigyék az egyetemi kimeneti követelményszintre a hallgató tudását, hanem **a fiataloktól is elvárjuk a munkát.** Ez az energia befektetés a hallgatók részéről nem azzal azonos, hogy ül és végighallgatja az előadásokat, hanem aktivitást várunk tőle az előadáson és azon kívül is – **hétről hétre, folyamatosan.** Így aztán az a tudás, amit megszerz, az nem csupán az előadáson hallottak egyszeri vizsgájából áll, hanem a hallottaknak, az így begyűjtött tudásnak a kamatoztatásából. Mindezt **Konfuciusz úgy fogalmazta meg, hogy: „Mondd el és elfelejtem. Mutasd meg és megjegyzem. Engedd, hogy csináljam, és akkor megértem.”**

– *Az időszámításunk előtt 479-ben elhunyt Konfuciusz által vázolt módszert Európa a XXI. században fedezi fel?*

– Természetesen a kérdés így nem válaszolható meg egy egyszerű „igen”-nel, hiszen az nem felelne meg a valóságnak. De a „nem” se lenne teljesen helytálló válasz. Az oktatás-történet részletesen foglalkozik a tanítás statikus környezetének változásaival és ennek kihatásaival a tanítás-oktatás dinamikájára, különösen módszertan területén. Itt inkább csak ahhoz venném a bátorságot, hogy a legkézenfekvőbb megjegyzést tegyem: **a tömegoktatás korában,** amikor akár több száz fős hallgatói csoportokat kell egyszerre tanítani ugyanarra, **az egyéni fejlődésre és az egyén mentorálására szánt idő, energia meglehetősen kicsiny,** mondhatni elenyésző és így hatékonysága több mint kérdéses. **Az azonban bizonyos, hogy ma már ez nem tartható – s tömegoktatás ide, tömegoktatás oda, alternatív utakat kell keresnünk. A felsőoktatási módszertan megújítása lehet ilyen, ami persze elsőként az oktatók részéről igényel energia befektetést.** Ez nagyságrendekkel nehezebb, mint pusztán kiállni a hallgatóság elé és ledarálni az előadást.

Mobilitási ablakok

– *Milyen számokat tekint elrugaskodási pontnak az SZTE oktatási rektorhelyettese?*

– Nem létezik olyan szám, hogy mondjuk az érettségizett diák természettudományos tudásszintje 3 egység, amiből az egyetemi tanulmányai végére 5 egység lehet. Ez a megközelítés hibás. Az intézmény szemszögéből az is a jó kérdésfeltevés lehet, hogy az a hallgató, aki elkezd az egyetemet, a megfelelő, azaz az előre megszabott időben fejezi-e be? Jelenleg ugyanis **a felsőoktatásbeli lemorzsolódás országos átlaga 25-30 százalék.** És **a trendtől az SZTE sem mentes, bár a szám nagysága szakonként különböző.** Az SZTE egyes szakjain 1 félévvel tolódik ki a diplomázás, ami még elfogadható, de vannak szakok, ahol 3-5 félévvel is elcsúszik a képzés zárópontja.

– *De hát a legjobbak is erre kényszerülhetnek. Például a külföldön Erasmus-ösztöndíjjal tanuló hallgatók, akik azért kénytelenek 1-2 félévvel megnyújtani a tanulmányaikat, mert mondjuk az anyaintézmény nem fogadja el a külföldi egyetemen teljesített kurzusokat, vizsgaeredményeket, összegyűjtött krediteket. E helyzeten lehet változtatni?*

– E valós problémára úgy reagál az EU, hogy a felsőoktatási intézmények gyakorlatává kívánja tenni: **a képzési tervbe épüljenek be az úgynevezett mobilitási ablakok, amelyek a külföldi tanulmányi időszakra kijelölt félévekben eleve másként számolnának minden tanulási követelményt, tantárgy-teljesítést.** Például úgy, hogy az adott félévben a mintatanterv szerint csak egy háromkredites tárgy van, amit itthon kell felvenni. Ez lehet akár interkulturális kommunikáció vagy online szaknyelvi kurzus is. A maradék 25-27 kreditet pedig

külföldön kellene megszerezni. Így ösztönöznék a hallgatókat, hogy a partnerintézményekben folytassanak tanulmányokat. **Szerencsés lenne, ha a mobilitási ablakot igénybe vevő hallgatók mozgását össze tudnák hangolni az intézmények.** Például ahány szegedi hallgató külföldre utazik, legalább ugyanannyi uniós diák érkezzen ide tanulni. E a mobilitási ablak a 6 féléves képzésben lehetne a 4. szemeszter, míg az osztatlanban az 5-6. Úgy tudjuk, a magyar felsőoktatás szakjainak is kell majd nyitniuk mobilitási ablakot, ha ez így lesz, az SZTE is át fogja alakítani a képzési terveit.

Oktatóból pedagógust!

– Az oktatók módszertani megújulása végigvihető-e csak központi akaratból vagy csak kari igényből fakadhat?

– **Azokon a karokon, ahol az oktatói állomány nem pedagógus alapvégzettséggel választja az egyetemi kutatói-oktatói pályát, mármia is érzékelhető az igény a pedagógiai és módszertani „ráképzésre”.** Ezeket a kari sporadikus – egyébként sikeres – kezdeményezéseket érdemes lenne intézményesíteni. Erre adott az a neveléstudományi potenciál az egyetemen belül – a bölcsész- és a pedagógusképző karon –, amely a jogász, az egészségügyi, a közgazdász, a mezőgazdasági vagy a mérnök karon oktató gárda pedagógiai-módszertani megerősítésében közreműködhet.

– Mindezt miként ösztönzi az EU-szlogeneket hangoztató oktatási kormányzat?

– A módszertani megújulás, a pedagógiai képzésen való részvétel, az oktatás mindennapjainak az átformálása sok energiabefektetést igényel. De **körülöttünk a felsőoktatási szféra szűk keretek között mozog.** Miközben az egyes oktatóktól olyan megújulást várunk el, ami a hagyományos munka ellátásához képest sokszoros energiát követel, addig rendszerszinten és kívülről eltérő irányú nyomás tapasztalható. Igaz, azt sem szabad elhallgatni, hogy éppen az uniós forrásból származó finanszírozási lehetőségek a jól kidolgozott konkrét fejlesztési tervekre „várnak”. **Biztos vagyok abban, hogy az SZTE képes lesz az itt is megfogalmazott célmátrix megvalósításához lehívni a rendelkezésre álló forrásokat.** Létérdekünk is ez, hiszen **az elkövetkező időszak fejlesztései alapján állíthatjuk modern, „emberközpontú” és nemzetközileg még versenyképesebb pályára intézményünket.**

Az SZTEO3 víziója

– A már Konfuciusz által is népszerűsített oktatási módszer mellett a legmodernebb e-learning képzés iránt növekvő igényre is képes reagálni a szegedi egyetem?

– **Vétek lenne nem reagálni az információtechnológiai forradalom újításaira.** Az SZTE már eddig is több projektet megvalósított, amely egy-egy tantárgyhoz vagy szakhoz kötődően értékes e-tananyagokat, önálló digitális kurzusokat, elektronikus fejlesztéseket produkált. Ugyanakkor elérkezett az idő, hogy ki is mondjuk, **az intézmény fejlesztésének határozottan ezt az irányt kell követnie,** hiszen ha a célkitűzést ekként megfogalmazzuk, ez a hezitálókat is cselekvésre ösztönzi, és főszabállyá teszi az eddigi pilotokat. **El kell érni, hogy megfelelő minőségű és digitálisan is elérhető tananyagok, illetve online oktatási eszközök legyenek, illetve ezzel párhuzamosan az open online kurzusok színterére is kilépjen az SZTE!** Szerencsére több karon is dolgoznak olyan oktatói csoportok, amelyek szívesen foglalkoznak e kérdéskörrel. Az egyetem vezetése támogatja ezt a munkát egyfelől vezetői elkötelezettséggel, másfelől pedig a finanszírozás megteremtésével. Így számíthatunk arra, hogy akik már belefogtak, továbbhaladnak, és persze arra is, hogy sokan majd most vágnak neki ennek az útnak...

– A következő öt évben milyen újításokat élvezhetnek a szegedi egyetem hallgatói?

– **A vízióm szerint a szegedi egyetemre felvételt nyert hallgató számára természetes lesz, hogy minden épületben ingyen elérhető a wifi. Beiratkozáskor megkapja azt az eszközt, amivel az e-tananyagokat elérheti. Amikor beregisztrálja a kurzusait, látni fogja, milyen elektronikus tartalmakat kínálunk számára; a kötelező tárgyain kívül milyen online kurzusokon bővítheti a tudását a képzés részeként vagy kiegészítéseként.** De azt is megtudja, hogy az SZTE adott oktatója milyen online kurzust indít, vagy az intézmény mely platformoknak – például Coursera, edX, FutureLearn – a tagja. Az is a „tanulós hétköznapi” része lesz, hogy a szegedi oktató kiválaszt tíz online kurzust, amelynek teljesítését beszámítja a kreditbe. **Természetes lesz, hogy minden kurzushoz lesz hozzáférhető tananyag, a vizsgázást pedig eltörölhetjük.** Továbbmegyek: a mobilitási ablakkal élni kívánó hallgató online kurzuson, például előkészítő szemináriumon is felkészülhet, mielőtt személyesen is megjelenik a megcélzott külföldi egyetemen, majd kreditjeit elismerik itt és ott is. El tudom képzelni, hogy bizonyos specializációkat olyan online kurzusok láncolataként kínálunk föl, melyek kombinálódhatnak saját és más intézményi tárgyakkal, mondjuk karközi kurzussorozatként, s a különleges tudást tanúsítvánnyal ismerjük el. A külföldi hallgatók számára az itteni online kurzus elvégzését is beszámítja majd a partnerintézmény. **A karközi keresztirányú specializációnak az ötletét is meg szeretnénk valósítani, mert a képzés innovatív megújítására is adott minden feltétel a 12 karú Szegedi Tudományegyetemen. A tudásbázissal, amelyet az elektronikus tananyagokkal és az online oktatási eszközökkel építünk, az egyetemen kívüli környezetet is befolyásolni kívánjuk, a társadalmi közegre hatással kívánunk lenni. Például digitális tananyagainkat, online kurzusainkat hozzáférhetővé tennénk külső érdeklődők számára is, akik az élethosszig tartó tanulás ideáját követve digitális eszközökkel szeretnénk tudást szerezni.**

– Tehát a jelenlegi „egyetem-múzeumból” az „egyetemi csodák palotáját” szeretné létrehozni? Ezen az építkezésen hol tart a munka most?

– A terveink már megvannak, a maltert és a sódert is összeraktuk, s egyes kezdeményezések prototípusnak tekinthetők. **Az építkezést tervező team is összeállt. Ez a csapat már tudja, miként nézzen ki ez az „egyetem-csodapalota” és van is hit az építkezéshez,** de egyelőre még csak az alapozáshoz kiásott gödör szélén álldogálva forgatjuk a tervrajzokat és nézegetjük a prototípusokat. Kicsit nagyvonalúan azt is megkockáztatom kimondani, hogy talán már a betonlapot is kiöntöttük...

– Az Óbudai Egyetemen kezdeményezéseként született meg a 24 kurzust tartalmazó K-MOOC (<https://elearning.uni-obuda.hu/kmooc/>). (<https://elearning.uni-obuda.hu/kmooc/>) Ez a Kárpát-medencei Online Oktatási Centrum a magyar nyelv összekötő erejére épül. Az ingyenes online kurzusok között az Open Education Europa elnevezésű, több mint 400 angol nyelvű ingyenes online kurzust tartalmazó rendszer (<http://www.openeducationeuropa.eu/hu>) is bemutatatta a cikk

(http://eduline.hu/felsooktatas/2015/7/13/ingyenes_online_egyetemi_kurzusok_BXMS3X). E szerint a Miskolci Egyetem az egyetlen magyarországi felsőoktatási intézmény, amely oda anyagokat töltött fel: <http://edu.uni-miskolc.hu/> (<http://edu.uni-miskolc.hu/>) Mindezekhez képest hol tart az „SZTEO3”, azaz az SZTE Open Online Oktatás, a szegedi digitális tudásbázis?

– **Online kurzusunk még nincs, de sikeres és bővülő az SZTE Gazdaságtudományi Karának távoktatása;** illetve **szigetszerűen több e-tananyag csomag készült és az SZTE e-learning rendszerét is kifejlesztettük** TÁMOP-pályázati forrásból. Tehát jó néhány értékes e-projektet megvalósítottak már a kollégák. **Ha ezeket képesek vagyunk egy horizonton kezelni, akkor az egyetemi szinergia és az erőforrások fókuszált és hatékony felhasználása miatt már igen messziről fog látszani az „SZTEO3” 4-5 év múlva.** Ha mindent összevetünk, azaz a szakmai és humán erőforrás potenciált, az SZTE-n létező kreativitás és innováció intenzitását, az elkötelezettséget, és a várható finanszírozási lehetőségeket, valamint ha ehhez hozzáteszük a már meglévő terveket is, akkor **a hazai MOOC-pályán az élliga aspiránsa lehet a Szegedi Tudományegyetem.**

Újszászi Ilona
Fotó: Bobkó Anna

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 1

Tweet

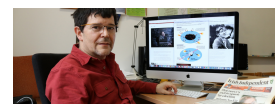
Kövess minket!

Szegedi kutató Stephen Hawking munkájáról (/sztehirek/2018-aprilis/szegedi-kutato-stephen?objectParentFolderId=19413)

2018. április 04.

Gergely Árpád László, az SZTE TTIK Fizikai Intézetének egyetemi tanára kétszer is találkozott Stephen Hawkinggal, akinek a munkásságáról összefoglaló cikket írt egy csillagászati lapban. A közelmúltban elhunyt világhírű brit elméleti fizikus által kidolgozott feketelyuk-termodinamikát a szegedi kutató is felhasználja vizsgálataiban.

Sebezett kollektív identitás Kelet-Közép-Európában - Prof. Dr. Máté-Tóth András előadása (/szabadegyetem/sebezett-kollektiv/sebezett-kollektiv-180509?objectParentFolderId=19426)

2018. május 02.

„Bibó István, Szűcs Jenő és mások megközelítéseit tovább gondolva újszerű elméletet sikerült kidolgoznom a kelet-közép-európai térség társadalmi identitásának értelmezésére. Eszerint a régió elsődleges markere a sebezett kollektív identitás, ez mozgatja a döntéshozókat, ennek mentén értelmezhetőek a társadalmi reakciók, választási eredmények. Sőt a kortárs szépirodalom legjelesebb képviselői is e sebek fájalmát és a gyógyulás lehetőségeit tematizálják.”

Eseménynaptár

(/rss/szegedi-tudomanyegyetem-141003?rss=1)